

Amfibieën in het nieuws

Edo Goverse

Afgelopen herfst was er enige media-aandacht voor amfibieën. De resultaten van een zeer omvangrijke drie jaar durende studie waaraan meer dan 520 wetenschappers hebben gewerkt uit 60 verschillende landen. Deze studie omvatte een wereldwijde inventarisatie van de status en bescherming van alle 5.743 verschillende soorten amfibieën: kikkers, padden, salamanders en de zeer onbekende en mysterieuze groep wormsalamanders (Cecilians). En de conclusies zijn alarmerend.

Amfibieën in het nauw

Van alle 5.743 soorten amfibieën wordt maar liefst 32 procent bedreigd in hun voortbestaan. Het staat vast dat 34 soorten zijn uitgestorven, men verwacht dat er nog eens 168 waarschijnlijk zijn verdwenen, en 113 soorten zijn de laatste jaren niet meer waargenomen en zijn misschien ook al uitgestorven. In totaal gaat 43 procent van alle soorten drastisch achteruit, waardoor aangenomen kan worden dat binnenkort het aantal bedreigde soorten aanzienlijk hoger zal uitpakken dan nu. Maar 1 procent van de soorten vertoont een toename in hun aantal. De meeste bedreigde soorten zijn te vinden in Zuid- en Midden-Amerika (bijv. maar liefst 208 soorten in Colombia!) en de snelste achteruitgang is te vinden in het Caribisch gebied.

De grootste bedreiging voor de verschillende amfibiesoorten is het verlies van hun leefgebied waarvoor veelal de mens verantwoordelijk is. Een andere serieuze bedreiging vormen bepaalde schimmelinfecties. Maar het meest zorgwekkend is wel dat er vaak geen duidelijke grondslag ligt aan de achteruitgang van een bepaald soort. Hierdoor is het vaak moeilijk om gericht en bijtijds te werken aan beschermingsmaatregelen. Als deskundige is Annie Zuiderwijk over dit onderwerp geïnterviewd door het NOS-Journaal! Meer informatie over dit onderzoek is terug te vinden op:

www.globalamphibians.org/

salamander, vroedmeesterpad, heikikker en poelkikker staan op de Nederlandse Rode Lijst voor Bedreigde Diersoorten en behoren tot de doelsoorten binnen het beschermingsbeleid van Nederland. De meeste van deze soorten, plus de rugstreeppad, staan Europees gezien onder druk en zijn ook via Europese wet- en regelgevingen beschermd (zoals in de Conventie van Bern en Habitatrictlijn).

Wijziging in F&F-wetgeving 2005

Eind februari heeft het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de regelgeving van de Flora- en Faunawet versoepeld voor de algemene amfibiesoorten: de bruine kikker, gewone pad, middelste groene kikker, meerkikker en kleine watersalamander. Dat betekent **niet** dat ze *vogelvrij* zijn verklaard, nee, de zorgplicht blijft bestaan. In grote lijnen komt het er op neer dat er geen ontheffing nodig is voor onderhoudswerkzaamheden in/aan het landschap en infrastructuurbouwprojecten. In praktijk werd altijd wel voor deze soorten een ontheffing uitgegeven omdat deze soorten relatief algemeen zijn, terwijl dit wel een papiermolen draaiende hield. Met betrekking tot de andere soorten is er wetmatig gezien niets veranderd. Dus als je het veld in gaat om je eigen telgebied te bestuderen neem dan wel je ontheffing mee om problemen te voorkomen!

Hoe gaat het in Nederland?

Nederland heeft **maar** 16 verschillende inheemse amfibiesoorten waarvan niet één soort in de hierboven genoemde mondiale bedreigde soortenlijst staat. Wel zijn in Nederland alle soorten bij wet beschermd. Op nationaal niveau staan 25 procent te boek als (ernstig)bedreigd: de geelbuikvuurpad, vuursalamander, knoflookpad en de boomkikker. Deze soorten krijgen dan ook speciale aandacht vanuit de Nederlandse wetgeving, maar ook de kamsalamander, vinpoot-

